

**UCHWAŁA NR LV/406/2023
RADY GMINY PĘPOWO**

z dnia 28 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy Pępowo na 2024 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), w związku z art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939), a także Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642),

§ 1. Uchwala się gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy Pępowo na 2024 rok, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pępowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Pępowo

Zenon Rogala

Załącznik do uchwały

Nr LV/406/2023

Rady Gminy Pępowo

z dnia 28 listopada 2023 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA TERENIE GMINY PĘPOWO NA 2024 ROK**

I. Wprowadzenie

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie, kłopoty dzieci w nauce i adaptacji społecznej. Liczne badania dowodzą, że szkody zdrowotne nie tylko ponoszą osoby nadużywające alkoholu, ale także osoby pijące w sposób ryzykowny i szkodliwy.

W Polsce corocznie umiera z przyczyn bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu kilkanaście tysięcy osób. Spożywanie alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno osób pijących, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą rodzinę.

II. Podstawy prawne działań:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023r., poz.40 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1608)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 1939)
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r., poz. 642)

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023r., poz. 40 ze zm.) samorząd gminy realizuje swoje zadania w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy Pępowo, stanowiącego część Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Pępowo na lata 2022-2031.

Zadania ujęte w programie na 2024 rok są kontynuacją działalności prowadzonych już w latach ubiegłych.

Zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021 - 2025.

W 2021 wszedł w życie również Narodowy Program Zdrowia na lata 2021– 2025, który jest aktem wykonawczym do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1608). Precyzuje on zadania samorządów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, zwanego dalej "NPZ", jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. Tym bardziej istotna jest konieczność podjęcia kompleksowych, a także zgodnych z aktualną wiedzą naukową, interwencji w obszarze zdrowia publicznego, wszelkimi dostępnymi narzędziami.

Cele operacyjne i zadania służące realizacji celów operacyjnych określone w NPZ muszą wspólnie przyczyniać się do ograniczania społecznych nierówności w zdrowiu, a także powinny być realizowane w sposób powiązany, przeciwdziałając więcej niż jednemu zagrożeniu jednocześnie, w szczególności w obszarach, w których istnieją naukowe dowody zależności między zagrożeniami lub czynnikami ryzyka i czynnikami chroniącymi.

Cele i zadania określone w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2024 r. są spójne z Narodowym Programem Zdrowia i będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności do działań profilaktycznych.

Wychodzimy z założenia, iż dużą rolę pełni edukacja już od okresu wczesnoszkolnego, informowanie o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych,

jak również innych substancji uzależniających organizm człowieka. Dzieci i młodzież szkolna obejmowane są programami profilaktycznymi. Poza przekazywaniem wiedzy organizujemy dla dzieci i młodzieży alternatywne formy spędzania czasu i wypoczynku m.in. zajęcia pozalekcyjne sportowe (basen), edukacyjne.

Uczestniczymy w ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych: „Postaw na rodzinę” lub „Zachowaj trzeźwy umysł” poprzez rozpowszechnianie ulotek informacyjno-edukacyjnych. Staramy się pomagać osobom uzależnionym poprzez rozmowy w szczególności motywujące do podjęcia leczenia, kierowanie do punktu konsultacyjnego, poradni odwykowej, zakładów leczenia uzależnień.

III. Diagnoza problemów.

„Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie – czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania. Jednak nie potwierdza tego rozkład deklaracji, jaki uzyskaliśmy w trakcie badania. Ponad połowa Polaków (53%) twierdzi, że pije alkohol, ale tylko od czasu do czasu i mając ku temu dobrą okazję. Można to nazwać umiarkowanym stylem picia. Niewielkie grupy badanych deklarują częste (4%) i dosyć częste (7%) wykorzystywanie różnych okazji do napicia się alkoholu. Co szósty respondent (16%) przyznaje, że unika okazji do tego, żeby pić alkohol, a prawie co piąty (19%) deklaruje abstynencję. Warto zauważyć, że pewien normatywny styl picia nie zmienił się od dziesięciu lat, gdyż w badaniu z 1997 roku respondenci odpowiadali bardzo podobnie¹.

Kolejne badania CBOSu, z 2010 roku, wydają się potwierdzać wskazane wcześniej tendencje Polaków w piciu alkoholu. Mianowicie: *Od alkoholu nie stroni ponad trzy czwarte dorosłych Polaków (76%), przy czym dwie trzecie (65%) twierdzi, że pije czasami, a co dziewiąty (11%) – że często. Ponad jedna piąta badanych (22%) deklaruje abstynencję. W ciągu ostatnich trzynastu lat zwiększyła się (o 6 punktów*

¹ Centrum Badania Opinii Społecznej, *Komunikat z badań: Postawy wobec wybranych substancji psychoaktywnych*, Warszawa, marzec 2007.

Źródło: www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2007/K_039_07.PDF (dostęp: 16.06.2017)

procentowych) grupa abstynentów, zmalał zaś (o 4 punkty) odsetek tych, którzy rzadko piją alkohol².

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców na temat alkoholu.

Pierwszą z poruszanych kwestii był **wiek inicjacji alkoholowej**. **44%** osób swój wiek inicjacji alkoholowej wskazało na **wiek między 16 a 18 r.ż.** **Tylko 8% badanych wskazało, że po raz pierwszy spróbowało alkoholu po uzyskaniu pełnoletności.**”

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Pępowo 2021 rok

5. Sprzedawcy napojów alkoholowych.

Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż **sprzedawcy nieodpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim**. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol zaledwie **9%** badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. **W opinii 41% sprzedawców próba zakupu przez niepełnoletnich zdarza się najczęściej kilka razy w miesiącu**. Dodatkowo, w zestawieniu tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu gminy Pępowo, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Sporo uczniów oceniło, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol (łącznie 11% uczniów) jak i papierosy (łącznie 26% uczniów) osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Przeznaczonych do spożycia poza	21	21	19	18	17	18	18

² Centrum Badania Opinii Społecznej, *Komunikat z badań: Postawy wobec alkoholu*, Warszawa, sierpień 2010. Źródło: www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2010/K_116_10.PDF (dostęp: 19.06.2017).

miejscem sprzedaży (sklepy)							
Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia)	1	1	2	2	2	2	2

Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Rok	Ilość wydanych zezwoleń	Ilość wydanych zezwoleń		
		na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	jednorazowych
2016	31	22	0	9
2017	43	32	1	10
2018	28	17	2	9
2019	48	30	2	16
2020	17	17	0	0
2021	40	29	3	8
2022	13	0	3	10

Od roku 2015 ilość placówek sprzedających napoje alkoholowe oraz ilość wydanych zezwoleń utrzymuje się na tym samym poziomie.

6. Podejmowane działania w zakresie ograniczenia dostępności napojów alkoholowych i zmniejszenia rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym:

Uchwałą Nr XXXVII/232/2018 Rady Gminy Pępowo z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Pępowo ustalona została

a) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Pępowo dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo w ilości 40

- pow. 4,5% - 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) w ilości 40

- pow. 18% zawartości alkoholu w ilości 40

b) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 35

c) maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 85.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa)

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	19	19	14	16	15	17	14
Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	1	1	2	2	2	2	2

Uchwałą Nr XXXVII/233/2018 Rady Gminy Pępowo z dnia 18 czerwca 2018r. w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy Pępowo miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ograniczeń w sprzedaży tych napojów ograniczona

została na terenie gminy Pępowo nocna sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, poprzez zakaz sprzedaży w godzinach od 22⁰⁰ do 6⁰⁰.

Uchwałą Nr XXXVII/234/2018 Rady Gminy Pępowo z dnia 18 czerwca 2018 r. w sprawie odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych na terenie gminy Pępowo wprowadzone zostały na terenie gminy Pępowo odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w określonych w uchwale miejscach publicznych.

Uchwała nr VIII/56/2019 Rady Gminy Pępowo z dnia 6 maja 2019 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXXVII/234/2018 Rady Gminy Pępowo z dnia 18 czerwca 2018 roku w sprawie odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pępowie przeprowadza kontrole podmiotów posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i warunki korzystania z zezwoleń. Corocznie organizowane są szkolenia dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych.

7. Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pępowie rozpatrywała sprawy dotyczące osób mających problem alkoholowy na podstawie złożonego do komisji wniosku. Wnioski takie może złożyć każda osoba (członek rodziny) lub instytucja (pomoc społeczna, policja, służba zdrowia, oświata).

Ilość złożonych wniosków do Komisji

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość wniosków	13	9	19	10	3	7	12

Ilość osób z problemem alkoholowym w stosunku, do których GKRPA podjęła czynności mające na celu zmotywowanie ich do leczenia odwykowego

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość osób	19	11	18	10	10	7	12

8. Zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poddanie się leczeniu odwykowemu jest dobrowolne. Wyjątki od tej zasady określa ustawa, tj. na leczenie odwykowe można skierować osobę, która w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od pracy albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny.

O zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego orzeka Sąd Rejonowy, który wszczyna postępowanie na wniosek gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub prokuratora.

Ilość osób w sprawie, których Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pępowie wystąpiła do sądu z wnioskiem o skierowanie ich na leczenie odwykowe

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość wniosków	6	3	3	4	3	6	2

9. Pomoc psychospołeczna i prawna.

Od 2008 r. w gminie Pępowo funkcjonuje Gminny Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin. Punkt czynny jest 3 razy w miesiącu w wyznaczone dni –

przyjęcia psychologa 2 razy w miesiącu i 1 raz w miesiącu przyjmuje terapeuta uzależnień.

10. Ochrona przed przemocą w rodzinie.

Osoby doświadczające przemocy w rodzinie mogą uzyskać profesjonalną pomoc w Bonifraterski Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Piaskach.

Ponadto działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie podejmuje zespół interdyscyplinarny poprzez realizację procedury „Niebieska Karta” działający w GOPS w Pępowie. Niebieską Kartę może założyć, a przez to uruchomić całą procedurę: pomoc społeczna, służba zdrowia, oświata, policja i gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ilość „Niebieskich Kart”, które trafiły do Zespołu Interdyscyplinarnego

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość	2	3	3	2	8	7	5

11. Nietrzeźwość w miejscach publicznych a przestępstwa i wykroczenia

Dane dotyczące gminy Pępowo - źródło Komenda Powiatowa Policji w Gostyniu

Rok	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zatrzymani do wytrzeźwienia	2	3	10	9	8	0	0
Nietrzeźwi nieletni	0	0	0	0	0	0	0

Niepokojącym jest to, że coraz młodsze osoby sięgają po alkohol.

Badanie ankietowe przeprowadzone przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie na potrzeby opracowania diagnozy lokalnych zagrożeń w naszej gminie obrazuje coraz wyższe spożycie alkoholu.

Dorośli mieszkańcy Gminy Pępowo

- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy gminy Pępowo odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o **średnim poziomie ryzyka** - mieszkańcy gminy piją rzadko, jednorazowo spożywając stosunkowo duże ilości alkoholu. **Badani deklaruwali najczęściej, że spożywają jednorazowo 3-4 porcji (33%) oraz 5-6 porcje alkoholu (27%). 4% badanych przyznało, że nie pije w ogóle.**
- Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców gminy Pępowo kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki palenia papierosów (**37% przyznaje się do regularnego palenia**) oraz spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym i regularnym spożywaniem. **Warto przy tej okazji szeroko poinformować mieszkańców o miejscach, gdzie osoba uzależniona od alkoholu może uzyskać pomoc – 97% ankietowanych tego nie wie.** Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

Badani respondenci deklarują, że w swoim środowisku mają pojedyncze przypadki osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze. **67% ankietowanych zna co najmniej jedną osobę uzależnionych od tych substancji.** Podobnie sytuacja kształtuje się w przypadku **uzależnienia od leków i stosowania ich jako środki odurzające.** 73% mieszkańców ma podejrzenia, a 7% potwierdza, że zna osoby mające ten problem.

- Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w gminie Pępowo jest zauważalne (**8% ankietowanych deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 88% podejrzewa, że do tego dochodzi**). Celem zwiększenia świadomości mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, należałoby, na przykład przeprowadzić na terenie gminy kampanię informacyjną dotyczącą przemocy w rodzinie oraz lokalnych instytucji, które mogą udzielać pomocy. **Należy zwrócić uwagę, że 95% mieszkańców gminy nie wie, gdzie zwrócić się może po pomoc osoba doświadczająca przemocy w rodzinie.**
- W badaniu wykazano, iż mieszkańcy gminy Pępowo coraz częściej uciekają w kierunku hazard (**42% ankietowanych zauważa, że uzależnienie od hazardu jest częstym zjawiskiem w lokalnej społeczności**). Co więcej, większość z ankietowanych (96%) nie była w stanie wskazać miejsca, w którym mogliby uzyskać ewentualną pomoc w przypadku uzależnienia od hazardu. Konieczne jest przeprowadzenie na terenie gminy kampanii informacyjnej w tym zakresie. Niepokojące są dane związane są z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w Gminie. **Łącznie 41% mieszkańców uważa, że tego typu uzależnienie jest dość i bardzo powszechne w środowisku lokalnym.**

Dzieci i młodzież szkolna

- Biorąc pod uwagę wyniki ankiet należy jednak zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę sięgania po alkohol przez uczniów – łącznie **połowa ankietowanych uczniów starszych oraz 11% młodszych ma już za sobą inicjację alkoholową**. Natomiast, pomimo braku doświadczenia ze substancjami psychotropowymi, to bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniu m.in. od leków uspokajających, nasennych bez przepisu lekarza czy też szeroko pojętych dopalaczy.
- Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas

warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

- o W perspektywie wyników na temat funkcjonowania badanych uczniów w Internecie konieczna wydaje się szeroka edukacja z zakresu Cyberprzemocy oraz bezpiecznego korzystania z Internetu, czyli wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, czy poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.

Dodatkowo, należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Samo korzystanie z komputera może być bardzo pożyteczne dla młodych ludzi, ale należy pomóc im w wyborze odpowiednich stron i portali. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu. Także nauczyciele mogą podsuwać uczniom na lekcjach adresy ciekawych stron, związane w jakiś sposób z przedmiotem lekcji.

Źródło: Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Pępowo 2021 rok

IV. Cele programu:

- 1.Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień oraz zmniejszenie skutków tych, które aktualnie występują.
- 2.Podniesienie wiedzy wśród dorosłych, a w szczególności młodzieży z zakresu problematyki uzależnień.
- 3.Wdrażanie nowych form profilaktyki uzależnień kierowanej do dzieci i młodzieży.
- 4.Wzmocnienie abstynencji dzieci do 18 roku życia.
- 5.Zmniejszenie naruszeń prawa na rynku sprzedaży napojów alkoholowych.

V. Program realizowany jest przez:

- Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pępowie,

- Urząd Gminy Pępowo,
- Ośrodek Zdrowia w Pępowie,
- Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piaskach,
- Placówki oświatowe z terenu gminy Pępowo,
- Gminny Punkt Konsultacyjny w Pępowie,
- Zespół Interdyscyplinarny w Pępowie (GOPS).

VI. Finansowanie programu

1. Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z budżetu gminy, a także z dodatkowych opłat od napojów alkoholowych w małych opakowaniach ,tj. w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300ml.

2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz niniejszego programu są ujęte w planie budżetu Gminy Pępowo na rok 2024 w wysokości 152 000,00 zł

VII. SZCZEGÓŁOWY GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY NA 2024 ROK.

Lp.	ZADANIE	FINANSOWANIE
1.	<p><u>I. ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I OSÓB ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM POPRZEZ:</u></p> <p>1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego przez psychologa i terapeutę uzależnień dla osób uzależnionych od alkoholu (zadanie Zintegrowane</p>	31 200,00

	<p>przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 5)*</p> <p>2. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem</p> <p>3. Opłacenie kosztów powołania biegłego orzekającego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 7)*</p>	<p>800,00</p> <p>5 000,00</p>
<p>2.</p>	<p><u>II. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE, NARKOMANII, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE:</u></p> <p>1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego przez psychologa i terapeutę uzależnień dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dotkniętych przemocą w rodzinie (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 5)*</p> <p>2. Wdrażanie procedury „Niebieskiej karty”, w tym kierowanie sprawców przemocy w rodzinie na programy korekcyjno – edukacyjne (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 6)*</p> <p>3. Udzielanie pomocy prawnej dla rodzin z problemem alkoholowym (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 6)*</p> <p>4. Działalność Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:</p> <p>- przeprowadzanie z osobą zgłoszoną do Komisji rozmów motywujących do podjęcia leczenia (zadanie</p>	<p>2 000,00</p> <p>22 000,00</p>

<p>Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 7)*</p> <ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się specjalistycznemu leczeniu w warunkach stacjonarnych lub niestacjonarnych (wnioski do sądu) (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 7)* 	<p>2 000,00</p>
<ul style="list-style-type: none"> - udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 7)* 	
<ul style="list-style-type: none"> - wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy Pępowo w sprawie ustalania liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy (zadanie Uzależnienie od alkoholu pkt 4)* 	<p>2 000,00</p>
<ul style="list-style-type: none"> - kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zadanie Uzależnienie od alkoholu pkt 5)* 	<p>6 000,00</p>
<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i nadzór nad realizacją gminnego programu profilaktyki. <p>5.Członkowi Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 600% diety należnej pracownikom z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju za</p>	

	<p>każdorazowy udział w pracach komisji (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 1)*</p> <p>6.Przepisy dotyczące organizacji pracy Komisji określa regulamin Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p>	
<p>3.</p>	<p><u>III. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI SZKOLENIOWEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, SPORTOWO-REKREACYJNYCH DLA UCZNIÓW, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH</u></p> <p>1. Podnoszenie kompetencji poprzez szkolenia przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 3)*</p> <p>2. Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież (ulotki edukacyjne, szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych) (zadanie</p>	<p>5 000,00</p> <p>3 000,00</p>

	<p>Uzależnienie od alkoholu pkt 5)*</p> <p>3. Upowszechnianie informacji dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym (rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dla mieszkańców gminy na temat dostępności oferty pomocy (np. ulotki, strona internetowa gminy, gazeta gminna, itp.) (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 2)*</p> <p>4. Zakup i upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu oraz dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 1)*</p> <p>5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych (zadanie Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom pkt 4)* (zadanie Uzależnienia od narkotyków pkt 1)* (zadanie Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne) pkt 1)*</p>	<p>32 000,00</p> <p>36 000,00</p>
4.	IV. <u>WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI,</u>	

	<p><u>ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII</u></p> <p>1. Dofinansowanie działalności Bonifraterskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Piaskach w zakresie realizacji zadań dotyczących problemów, których powodem jest alkoholizm (zadanie Uzależnienie od alkoholu pkt 2)*</p>	<p>5 000,00</p>
<p>5.</p>	<p><u>V. PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLONYCH W ART. 13¹ I 15 USTAWY ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SADEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO</u></p> <p>1. Przeprowadzenie czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw (zadanie Uzależnienie od alkoholu pkt 5)*</p> <p>2. Przeprowadzenie odpowiedniego postępowania pozwalającego na zgromadzenie materiałów niezbędnych do występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach związanych z naruszeniem przepisów w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (zadanie Uzależnienie od alkoholu pkt 5)*</p>	

	3. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zadanie Uzależnienie od alkoholu pkt 4) *)	
6.	<u>VI. WSPIERANIE ZATRUDNIENIA SOCJALNEGO POPRZEZ ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE CENTRÓW INTEGRACJI SPOŁECZNEJ</u> 1. Rozpoznanie warunków działalności zatrudnienia socjalnego	
7.	<u>VII. POMOC SPOŁECZNA OSOBOM UZALEŻNIONYM I RODZINOM OSÓB UZALEŻNIONYCH DOTKNIĘTYM UBÓSTWEM I WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM I INTEGROWANIE ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM TYCH OSÓB Z WYKORZYSTANIEM PRACY SOCJALNEJ I KONTRAKTU SOCJALNEGO</u> 1. Rozpoznanie warunków działalności zatrudnienia socjalnego	
	Koszty realizacji zadań ujętych w programie wynoszą	152 000,00

*Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r., poz. 642), **rozdział VI Wykaz zadań służących realizacji celu operacyjnego 2:**

Profilaktyka uzależnień

Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom

2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu)
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich

Uzależnienie od alkoholu

2. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD
4. Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu
5. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych

Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne)

1. Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w

tym wydawanie materiałów informacyjno - edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania

Uzależnienia od narkotyków

1. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP